

รายงานการศึกษาด้านป่าชุมชน

เรื่อง ทศนคติของชุมชนที่มีต่อป่าชุมชน

กรณีศึกษา : ป่าไผ่กหับจ่า ตำบลทามหนองาม อำเภอโนนสูงอุด
จังหวัดอุดรธานี

โดย

นางอาภรณ์ เชนวิทย์สุข

สำนักงานป่าไม้จังหวัดอุดรธานี

ปีงบประมาณ 2545

บทคัดย่อ

จากการศึกษาการพัฒนาป่าชุมชนและการทัศนคติชุมชน กรณีศึกษา: ป่าโคกทับจำ ตำบล
ทมนางาม อำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ในประเด็นหลัก ๆ ได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของป่าชุมชนป่าโคกทับจำ 1) ป่าชุมชนป่าโคกทับจำตั้งอยู่ในตำบลทมนางาม อำเภอ
โนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี มีเนื้อที่ 8,730 ไร่ บริเวณโดยรอบป่ารายรอบด้วยชุมชน 10 หมู่บ้าน คือ 1)
หมู่ที่ 1 บ้านทมนาคี 2) หมู่ที่ 2 บ้านทมป่าคำ 3) หมู่ที่ 3 บ้านทมป่าคำ 4) หมู่ที่ 4 บ้านทมนาคี 5) หมู่ที่ 5
บ้านหาดสถาพร 6) หมู่ที่ 6 บ้านห้วยหมากหล้า 7) หมู่ที่ 7 บ้านค้อน้อย 8) หมู่ที่ 8 บ้านหนองไผ่ล้อม 9) หมู่
ที่ 9 บ้านทมนางาม และ 10) หมู่ที่ 10 บ้านทมนาคี เป็นป่าชุมชนดั้งเดิมประเภทป่าใช้สอย ราษฎรใน 10
หมู่บ้านใช้ประโยชน์จากป่าโดยนำผลผลิตจากป่าทั้งในรูปเศษไม้ปลายไม้แห้งตายมาใช้เป็นเชื้อเพลิง และของ
ป่ามาใช้บริโภคและจำหน่าย ราษฎรในชุมชนได้ร่วมกันดูแลรักษาป่าเป็นอย่างดี แยกประเภทป่าออกได้ 2
ประเภท คือ ป่าเต็งรังและป่าดิบแล้ง ป่าชุมชนแห่งนี้เป็นตัวอย่างหนึ่งขององค์กรผู้ดูแลป่าที่เข้มแข็ง 2) สถาน
ภาพทางเศรษฐกิจและสังคม จากการศึกษาพบว่า ราษฎรที่เป็นตัวแทนครัวเรือนตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย
มีอายุเฉลี่ยประมาณ 45 ปี จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน/ครัวเรือน ระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำ ($\leq$ ป.6)
เป็นคนดั้งเดิมที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในตำบลทมนางามมานานกว่า 20 ปี ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยอาศัยน้ำฝน
เป็นหลัก ประกอบอาชีพรับจ้างเป็นอาชีพรอง มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ยประมาณ 16 ไร่/ครัวเรือน ราษฎรส่วนใหญ่
ยากจน (รายได้เฉลี่ย 42,432.27 บาท/ปี รายจ่ายเฉลี่ย 36,603.14 บาท/ปี) ราษฎรส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารจากหอ
กระจายข่าวในหมู่บ้านและทางโทรทัศน์ ส่วนใหญ่ไม่เคยพบปะเจ้าหน้าที่ป่าไม้ เห็นความสำคัญของป่าไม้ มี
การใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนในด้านต่าง ๆ 3) ผลการวิเคราะห์ความเป็นอิสระด้วยค่าสถิติไคว์สแควร์ จาก
การศึกษาพบว่า ทัศนคติของราษฎรที่มีต่อป่าชุมชนป่าโคกทับจำ มีความสัมพันธ์กับเพศ การตั้งถิ่นฐานในตำบล
ทมนางาม การประกอบอาชีพ รายได้ของครัวเรือน และการพบปะเจ้าหน้าที่ป่าไม้ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับอายุ,
ระดับการศึกษา, สมาชิกในครัวเรือน และขนาดพื้นที่ถือครอง 4) ผลการวิเคราะห์หาสมการถดถอยเชิงซ้อน
จากการศึกษาพบว่า สามารถใช้ตัวแปรอิสระคือ การพบปะเจ้าหน้าที่ป่าไม้ (X_0) ในการคาดคะเนทัศนคติของ
ชุมชนที่มีต่อป่าชุมชนป่าโคกทับจำ